

תקנות ההתגוננות האזרחית (התנאים והכללים בדבר מתן פטור מהקמת מקלט או הגדלתו) התשע"ב-2012*

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 14(ז) ו-27(ב)(6) ו-7 לחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951 (להלן-החוק) ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, ובהסכמת

שר הפנים, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א' – פרשנות

הגדרות 1. בתקנות אלה-

"רשות הגא" - ראש הגא או ראש ענף הנדסה במפקדת ראש

הגא שהוא רשות מוסמכת;

"דירה" - בית או חלק ממנו המיועדים למגורים ומהווים יחידה נפרדת;

"תקנות המפרטים" - תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן-1990;

"שיפורי מיגון" - חיזוק חדר בבית מגורים, במפעל או בבית עסק שנועד לשפר את עמידותו **בפני השפעות של כלי נשק**, המתאים למפרט מיוחד לחיזוק חדרים בבניה קיימת המפורסם מעת לעת על ידי מפקדת ראש הג"א;

"נחלה" - יחידת קרקע ביישוב כפרי המיועדת לשמש כשטח חקלאי למשק משפחתי לרבות שטח מגורים ושטח המיועד לפעולות לא חקלאיות המהווים חלק ממנה;

"קיבוץ" - קיבוץ שיתופי או קיבוץ מתחדש כמשמעות מושגים אלה בתקנות האגודות השיתופיות (סוגי אגודות) התשנ"ו-1995;

"בית עסק" - בית או חלק ממנו שאינו מיועד למגורים ומהווים יחידה נפרדת או מפעל;

"הקרן" - הקרן שהוקמה לפי תקנות אלה ברשות המקומית שבשטחה מצוי הבית או המפעל שבגינו ניתן פטור;

"פטור" - פטור לפי סעיף 14(ז) לחוק מהקמת מקלט או הגדלתו.

"חדר אירוח" - מבנה הכולל רק יחידות המיועדות לאירוח שמספרן אינו עולה על שתיים וששטחו אינו עולה על 35 מ"ר.

* הצעת חוק מס' פ.../...; הועברה לוועדה ביום....

"מקלט דירתי" - מרחב מוגן דירתי כהגדרתו בתקנות המפרטים או מקלט מסוג א-1 כהגדרתו באותן תקנות המיועד לדירה אחת בלבד והגישה אליו היא מתוך אותה דירה.

פרק ב' – הוראות כלליות

עקרונות

2. (א) רשות מקומית רשאית באישור הרשות המוסמכת לתת פטור במקרים האמורים בפרקים ג', ד' וה' לתקנות אלה בלבד.

[מוצע לבחון מול משרד הפנים כיצד מתן הסמכות לרשות המקומית משתלב עם הרפורמה בתכנון והבניה ועם הכוונה כי מכוני הבקרה יעסקו בתחום זה. מכון הבקרה מקבל סמכויות של רשות מוסמכת לפי חוק הג"א אבל לא ברור מה היחס לרשות המקומית. יכול להיות שיצריך תיקון של סעיף 14(ז) בחוק לעניין הגורם המוסמך לתת את הפטור באופן שתושמט הרשות המקומית]

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), סברה רשות הגא כי מתקיימים לגבי תכנית להקמת בית או מפעל מסוימים או להגדלתם תנאים חריגים המצדיקים מתן פטור לתכנית אף שאין היא נכנסת לגדר המקרים האמורים בפרקים ג', ד' וה' לתקנות אלה, רשאית היא לאשר לרשות מקומית מתן הפטור ורשאית הרשות המקומית לתתו.

[סמכות שתישאר בידי הג"א, ולא תועבר למכון הבקרה, למתן פטור במקרים חריגים]

(ג) לא יינתן פטור לתכנית להקמת בית הכולל חלקים המיועדים לשהייה של בני אדם, לרבות חדרי נוחיות ומלתחות, אף אם אינו משמש או מיועד לשמש בעיקרו לשהיית בני אדם אלא במקרים האמורים בתקנות אלה. [מיועד "לתפוס" גם מבנים שלא ברור ייעודם - על סמך תוכניות בניה]

(ד) לצורך תקנות אלה יחושב שטחה של תוספת לבית או למפעל לפי השטח של אותו חלק ממנה אשר יש לבנותו לפי התכנית ואשר תקרתו מצוייה בגובה 180 סנטימטרים לפחות מעל רצפתו ללא ניכוי של שטח המיועד להריסה.

(ה) תוספת למבנה המצויה כולה בתוך המבנה, שאינה כרוכה בשינוי אחת מחזיתותיו, והקמתה אינה כרוכה בהריסת מחצית משטחו של קיר חיצוני קיים או בהריסת חלק כלשהו מן התקרה הקיימת של המבנה או בבניה על גגו של המבנה ואין בה שינוי של גבולות דירה או בית עסק תהא פטורה.

(א) קיומו של מקלט כבסיס לפטור 3. נקבע בתקנות אלה כי יינתן פטור בשל קיומו של מקלט, יותנה מתן הפטור בתקינותו של אותו מקלט.

(ב) בכל מקום שבו נקבע בתקנות אלה כי יינתן פטור בשל קיומו של מקלט יינתן הפטור רק אם המקלט אינו מקלט ציבורי ונועד לאותו בית או מפעל אלא אם נקבע מפורשות אחרת בתקנות אלה.

(ב1) לעניין תקנת משנה (ב) מקלט המצוי במבנה אחר מזה של הבית או המפעל ועשוי לפי מיקומו להיות מיועד לבית או מפעל אחרים יראו אותו כאילו לא נועד לאותו בית או מפעל אלא אם אישרו רשות הגא או מי שהסמיכה לכך כי המקלט נועד לאותו בית או מפעל או הותקן לשימוש במשותף על ידי בעלי בתים או מפעלים אחדים לפי פסקאות (1) או (א2) לסעיף 14(ז) לחוק.

(ג) לא יינתן פטור בשל קיומו של מקלט אם נתיב הגישה למקלט כמשמעותו בתקנות המפרטים מן הבית, המפעל או התוספת לבית או למפעל שבעניינם מבקשים את הפטור אינו מתאים לדרישות שנקבעו באותן תקנות לגבי אורכו, רוחבו, והיותו ללא מכשולים אך מקום שנתב הגישה למקלט דירתי עובר דרך דירה לא יראו בדלת הכניסה לדירה או במה שמצוי בדירה מכשול.

(ד) אם לא נאמר אחרת בתקנות אלה, לא יינתן פטור בשל קיומו של מקלט דירתי אלא לגבי תוספת באותה דירה בה הוא מצוי.

לתכנית לשינוי ייעודו של בית או מפעל או חלק מהם או חלוקה מחדש של יחידות הבית או המפעל יינתן פטור אם קיים באותו בית או מפעל מקלט המתאים לדרישות הקבועות בתקנות המפרטים לאותו בית או מפעל בייעודו החדש, או אם היה ניתן פטור לפי תקנות אלה לו היה מדובר בהקמה של הבית או המפעל או בהוספת אותו חלק מהם בייעוד החדש ובתנאי אותו פטור.

להיתר לשימוש חורג בבית או במפעל יינתן פטור אם קיים בבית או במפעל מקלט המתאים לדרישות הקבועות בתקנות המפרטים לאותו בית או מפעל לפי השימושים המותרים בו או לפי השימוש המבוקש או אם ניתן בעבר פטור באותו בית או מפעל בתנאי של הקמת שיפורי מיגון ושיפורי המיגון הם במצב תקין.

פרק ג' דירות

לתכנית לבניית תוספת לבית המשמש למגורים שאינה כוללת הוספת דירה (להלן – תוספת לדירה) בבית אשר קיים בו או לידו מקלט שנועד לאותו בית יינתן פטור.

לתכנית לבניית תוספת לדירה בבית אשר אין קיים בו או לידו מקלט שנועד לו יינתן פטור אם היא עומדת בכל אלה:

(1) התוספת היא חלק מדירה קיימת;

(2) שטחה ברוטו של התוספת אינו עולה על 12 מ"ר או שהתוספת היא הרחבה של מטבח או **חדר מגורים שאינו משמש כחדר שינה** או סגירה של מרפסת פתוחה או תוספת חדרי שירותים, אמבטיה ומקלחות, ושטחה הכולל ברוטו הוא לכל היותר 30% משטחה המקורי ברוטו של הדירה ואינו עולה על 20 מ"ר;

[הרחבת המדיניות בתחום הפטורים - דגש להתאמת דירות לנכים ושיפור תנאי המגורים מבלי להגדיל מספר הנפשות בדירה (ח' שינה נוסף)]

(3) לאותה הדירה לא ניתן פטור לאחר יום

(ב) לתכנית לבניית תוספת לדירה בדירה, שניתן לתוספת לה פטור בעבר בתנאי של הקמת שיפורי מיגון בה, יינתן פטור אם שיפורי המיגון הם במצב תקין.

(ג) לתכנית לבניית תוספת לדירה שאינה פטורה לפי תקנות משנה (א) או (ב) או תקנה 5 יינתן פטור אם הוכח לרשות המקומית ולרשות המוסמכת כי התוספת מצויה בקומה שאינה קומת הקרקע ולמבקש ההיתר אין זכות רצופה בקומות שמתחת לתוספת עד לפני הקרקע ולא קיימת אפשרות לבנות מקלט באותה קומה ללא בניה באותן קומות; פטור לפי תקנת משנה זאת יותנה בהקמתם של שיפורי מיגון בדירה אשר התוספת היא לה, ואם הוכח לרשות המקומית והרשות המוסמכת כי **התוספת נבנית בשיטות של בניה קלה ומהנדס קונסטרוקטור** חיווה דעתו כי הבית אינו יכול לשאת את העומס של שיפורי מיגון – בהשתתפות בקרן.

לבחון הגדרות של "בניה קלה" ו-"קונסטרוקטור" מבחינת משרד הפנים

7. לתכנית לתוספת לדירה בקיבוץ אשר נמצאת בבית שאין בו מקלט ואשר מצויה במרחק של 40 מטר לכל היותר ממקלט של הקיבוץ שנועד לבתי הקיבוץ יינתן פטור אם שטח התוספת אינו עולה על 50% משטחה המקורי של הדירה, ובלבד שסך שטח המבנה לאחר התוספת לא יעלה על 120 מ"ר.

[עיגון המדיניות הקיימת בכתובים, לאור תהליכי הפרטה של הקיבוצים וכן הבעלות המשותפת בחלקה על המקלטים בתחומי הקיבוץ]

8. (א) לא יינתן פטור להקמת בית ובו דירה או דירות.

תוספת לדירה בקיבוץ

תוספת דירה

(ב) לא יינתן פטור להקמת תוספת לבית אשר יש בה משום הוספת דירה אלא אם השתכנעו הרשות המקומית והרשות המוסמכת כי לא ניתן להקים מקלט לאותה דירה וכי אם היה מקלט באותו בית או לידו, לא ניתן להגדילו בשיעור מספיק לשם מתן מחסה ליושבי הדירה או שמפּלס הכניסה אליו מצוי במרחק שלוש קומות או יותר ממפּלס הכניסה לדירה; החליטו הרשות המקומית והרשות המוסמכת לתת פטור לפי תקנת משנה זאת, יתנו את הפטור בהקמת שיפורי מיגון בדירה שהוספה, ואם הוכח להן כי התוספת נבנית בשיטות של בניה קלה ומהנדס קונסטרוקטור חיווה דעתו כי הבית אינו יכול לשאת את העומס של שיפורי מיגון – בהשתתפות בקרן.

[ראו הערות בסעיף 6(ג) לעיל]

פרק ד': מפעלים ובתים שאינם משמשים למגורים

בניית תוספת למבנה .9 (א) לתוספת למבנה שאינה מיועדת לשמש למגורים יינתן פטור אם קיים במבנה או לידו מקלט אשר שטחו הוא לפחות השטח הנדרש לפי תקנות המפרטים למבנה ולתוספת גם יחד; לעניין זה יראו את שטח המקלט הנדרש למבנה כשטח שנדרש לפי דין בעת מתן אישור הרשות המוסמכת לתכנית שעליה ניתן ההיתר לבנייתו.

[מיועד לחול גם על מקלטים משותפים]

(ב) הרשות המקומית והרשות המוסמכת רשאיות לתת פטור לתוספת למבנה שאינה מיועדת לשמש למגורים אם הוכח להן כי התוספת מצויה בקומה שאינה קומת הקרקע ולמבקש ההיתר אין זכות רצופה בקומות שמתחת לתוספת ולא קיימת אפשרות לבנות מקלט באותה קומה ללא בניה באותן קומות; פטור לפי תקנת משנה זאת יותנה בהקמתם של שיפורי מיגון במבנה ובמידת האפשר באותו בית עסק אשר התוספת היא לו, ואם הוכח לרשות המקומית והרשות המוסמכת כי התוספת נבנית בשיטות של בניה קלה ומהנדס קונסטרוקטור חיווה דעתו כי המבנה אינו יכול לשאת את העומס של שיפורי מיגון –

בהשתתפות בקרן. [ראה לעיל]

(ג) לתכנית לתוספת למבנה שאינה מיועדת לשמש למגורים שלא הייתה זכאית לפטור לפי תקנות משנה (א) או (ב) יינתן פטור אם ניתן בעבר פטור באותו בית עסק בתנאי של הקמת שיפורי מיגון ושיפורי המיגון הם במצב תקין ובלבד שמתקיים בה האמור בתקנת משנה (ב) או שהתוספת שבגינה מבקשים את הפטור מצויה כולה בתוך קווי המבנה הקיים ושטחם של החדרים בהם קיימים שיפורי המיגון אינו פחות משטח המקלט שהיה נדרש למפעל ולתוספת גם יחד.

מבנה קטן 10. לתכנית להקמת מבנה ששטחו אינו עולה על 20 מ"ר ברוטו יינתן פטור, ובלבד שאין הוא מיועד לשימוש כמגורים או כמשרד ואינו מוצב בשטח תחנת דלק אשר אין בה מקלט. **[בשלב זה, אילו החריגים היחידים למבנים קטנים].**

פרק ה': מפעלים ובתים בנחלות

חדרי אירוח 11. (א) לתכנית להקמת חדרי אירוח, יינתן פטור אם מספר חדרי האירוח הכולל שבגינם ניתן או מתבקש פטור באותה נחלה אינו עולה על שלושה ובחלקה קיים מקלט לרבות מקלט דירתי אף אם נועד למבנים אחרים באותה נחלה שאורך נתיב הגישה אליו, ואם היה מקלט דירתי, למעט אותו חלק ממנו העובר בתוך דירה, **אינו עולה על 40 מטרים.**

(ב) לתכנית להקמת חדרי אירוח אחדים ושאינה זכאית לפטור לפי תקנת משנה (א), יינתן פטור מהתקנת מקלט נפרד לכל בית, בתנאי שיותקן מקלט שישמש במשותף את אותם בתים.

מגורים 12. מבלי לגרוע מן האמור בתקנה 11 פטור למבנים בנחלה המיועדים לשמש למגורים, לרבות למגורי עובדים, יינתן בהתאם להוראות פרק ג' לתקנות אלה.

13. לתכנית להקמת מבנה בנחלה או תוספת לו שהם מחסנים יינתן פטור אם קיים בנחלה מקלט, לרבות מקלט דירתי שאורך נתיב הגישה אליו, ואם היה מקלט דירתי, למעט אותו חלק ממנו העובר בתוך דירה, **אינו עולה על 40 מטרים**, ובלבד ששטח המחסנים הכולל שבגינן ניתן פטור לפי תקנה זו באותה נחלה לא יעלה על 200 מ"ר.

בית אריזה

14. לתכנית להקמת בית אריזה בנחלה יינתן פטור אם קיימים באותה נחלה מגורים המיועדים לעובדים בנחלה אשר קיים בהם או לידם מקלט לרבות מקלט דירתי המיועד למתגוררים בהם ושאורך נתיב הגישה אליו, ואם היה מקלט דירתי, למעט אותו חלק ממנו העובר בתוך דירה, **אינו עולה על 40 מטרים**.

בית עסק בנחלה

15. לתכנית להקמת תוספת לבית-מגורים בנחלה המיועדת לשמש כמשרד או בית עסק ששטחה אינו עולה על 70 מ"ר יינתן פטור אם קיים חיבור המאפשר מעבר ישיר **מקורה** מתוך התוספת אל תוך הבית ובבית קיים מקלט, לרבות מקלט דירתי.

פרק ו: קרן מקלטים

[יתכן וידרש לליבון נוסף מבחינה משפטית]

16. בכל רשות מקומית תוקם קרן מקלטים שייעודה יהיה בהתאם לאמור בסעיף 14(ז)(3)(א).

הקמת קרנות

17. הקרן תנוהל בידי הרשות המקומית.

הנהלת הקרן

18. (א) כספי הקרן יוחזקו בחשבון בנק נפרד שייוחד למטרה זאת.

הנהלת כספי הקרן

(ב) ההוצאות והתקבולים של הקרן ינוהלו במערכת הכספים של הרשות המקומית במסגרת סעיפי תקציב מיוחדים ונפרדים בתוך תקציב הגא מקומי.

(ג) כל הוראת תשלום מכספי הקרן תיעשה בחתימת מי שמוסמכים לחתום על הוראת תשלום של הרשות המקומית ובחתימת מפקד הגא מחוזי או מי שמינה לשם כך גם יחד.

19. (א) סכום ההשתתפות בקרן שיותנה בו פטור יהיה בסך _____ ₪ לכל מטר רבוע של המקלט אשר היה על מקבל הפטור לבנותו לולא פוטר.

השתתפות בקרן

(ב) גודל המקלט לעניין תקנת משנה (א) יהיה לעניין דירה או תוספת לדירה 9 מ"ר נטו ולעניין תוספת למפעל או למבנה שאינו משמש למגורים יחושב לפי שטח המקלט שהיה נדרש לשם התוספת למבנה או המפעל לפי טור ב' בטבלה המופיעה בתקנה 236 לתקנות המפרטים.

פרק ז': תחילה

- תחילה 20. (א) תחילתן של תקנות אלה למעט פרק ו' שלושים ימים מיום פירסום תקנות אלה ברשומות.
- (ב) תחילתן של הוראות פרק ו' תהיה מיום פירסום תקנות אלה ברשומות.

התשע"ב _____
(2012 _____)
(חמ _____)

שר הבטחון